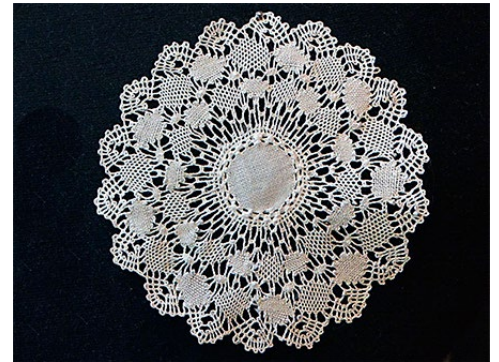

Pilavisan

Medlemstidning för Folkdansringen Skåne - Årgång 71 - Nummer 3 - 2016

Namur Belgien,
skådeplats för årets
Europeade, den 53 i ordn-
ingen. Lokala traditioner blan-
dades med traditioner från
Europas alla hörn. Mycket att
beskåda!

Redan nu vet vi att traditionen
nästa år förs vidare i Åbo
(Turku) Finland och därefter i
Viseu Portugal. ...

Sid 4

Vilken prakt, vilken makt!
Säkert många hårda nypor för
att hålla detta intakt!

Kvinnomakt på Skarhult -
en exposé över mer än 500 år
sid 5

Isle of Man - Vikingarnas para-
dis redan för 1200 år sedan.
Idag skådeplats för fartfyllda
TT race, tillsammans med
smalspårig järnväg och ull-
spinnerier.

Sid 7

pilavisan@folkdansringen.se

Utges av Folkdansringen Skåne

www.folkdansringen.se/skane

Redaktion

Anna Månsson

Ronny Månsson

Ansvarig utgivare:

Marianne Halling

Minnesbergs Byaväg 16-0

231 95 Trelleborg

Tfn: 073-326 49 26

Redaktionellt material:

Skriv, ta bilder, skicka in!

Låt alla medlemmar få ta del av dina upplevelser.

Vi kan inte garantera att allt material kommer med, men vi gör vad vi kan.

Vi förbehåller oss rätten att redigera text samt att utföra normal bildbehandling.

Artiklar och bilder måste vara försedda med namn på författare och fotograf samt godkännande att materialet får publiceras i Pilavisan och på Folkdansringen Skånes hemsida.

Materialdagar:

Pilavisan nr 1 vecka 03

Pilavisan nr 2 vecka 16

Pilavisan nr 3 vecka 33

Pilavisan nr 4 vecka 44

Beräknad utgivningsvecka:

Pilavisan nr 1 vecka 07

Pilavisan nr 2 vecka 20

Pilavisan nr 3 vecka 35

Pilavisan nr 4 vecka 48

Temanummer kan förekomma

Utges av Folkdansringen Skåne

Foto Ledaren

Werner Verheesen

Övriga foto Ronny Månsson

om inget annat anges

Ledare

Marianne Halling

Hej och hoppas att ni alla haft en underbar sommar med uppvisningar, resor, utbyten och träffat gamla som nya vänner. Dans och musik förenar åldrar och språk.

Jag har haft glädjen att vara med om Jhärligt midsommarfirande och en Europeade, i år i Namur. Det var med lite vemod som vi lämnade över flaggan och en fundering om när den kan få komma tillbaka och var i Sverige? Finns det någon ort som är beredd att ta på sig det ansvar och den ekonomi som krävs för att genomföra ett så stort arrangemang? Du kan läsa mer om Namur längre fram i Pilavisan.

Vad händer i Skåne till hösten? Jo, våra barn och ungdomar har två aktiviteter där alla är välkomna till den aktivitet som passar för åldern. Se spalten här bredvid och sidan 3. Vill du lära dig mer om tyska och österrikiska danser så finns tillfälle till det den 15 oktober. Det kommer även en instruktörsutbildning i höst med början den 10 september. Inbjudningar har gått ut till alla föreningar.

Vad händer i våra föreningar? Är vi öppna för att ta emot nya? För att bjuda in övriga föreningar? Kollar vi in andras hemsidor och ser om det finns något på gång? Skånedistriktets hemsida kommer att förnyas och arbetet är påbörjat. Skriv gärna till Pilavisan och berätta om er förening. Du är också välkommen att skriva till oss i distriktets styrelse med synpunkter och önskemål.

Nästa år kommer Folk- och världsmusikgalan till Helsingborg 17-19 mars. Spelmän och dansare har chans att visa upp sig. Seminarier och work shops i olika ämnen kommer att hållas på Dunkers kulturhus. Mer information kommer i nästa nummer men vik datumen redan nu. ■

Marianne

Händer i höst?

Vad?

Instruktörsutbildning del 1
Stig Hellemarck/ Eln Gustavsson

Var?

Lilla Teatern, Eslöv

När

Lördagen den 10/9 kl. 09 - 16.00

Kostnad?

230 kr, (icke medl. 350 kr)

<http://folkdansringen.se/skane/kurs.htm>

Prova-på, Folkdans

Nu har du chans att visa vad folkdans egentligen är. Ta med dina vänner till en prova-på-träff.

Vi kommer tillsammans att få lära oss lite enklare danser som både vana och icke-vana dansare kan vara med på. Som en bonus kommer vi även att få lära oss lite bugg.

Distriktet bjuder på frukt och dricka. Övrig fika får man ta med själv.

Datum: 18/9 -2016 Kl: 14.00-18.00

Ålder: 12-20 år

Plats: Ungdomens hus i Malmö (Ingång via Torpgatan 21)

Anmälan

www.folkdansringen.se/skane

senast den 5/9 - 2016

Kostnad: 0 kr

Kontakt:

Christoffer Andersson,

0735-159896 (efter kl 19.00)

Monica Willman, 0738-769973

Till ledarna:

Vi gör som vid barn/ungdomsträffen i våras. Vi hjälps åt att lära ut och visa. Mer info om kommande träffar finns på <http://folkdansringen.se/skane/kurs.htm> och på facebook.

Innehållsförteckning:

Sid 2 Ledare

Sid 2-3 Händer i höst

Sid 3 Degeberga spelmansstämma

Sid 4 Europeade 2016, Namur

Sid 5 Kvinnomakt på Skarhult

Sid 6 Midsommar i Malmö

Sid 6 Europeade fortsättning.

Sid 7 Isle of Man

Sid 8 Folkdans på nationaldagen

Sid 8 Detaljen (strumpor)

Sid 8 Nästa nummer

...forts från s 2 Händer i höst

Vad?
Tyska o Österriskadanser den
15/10 med Thomas Pilkrona som
instruktör och Lennart o Uffe som
spelmän.

Nyheter! Det finns möjlighet för
föreningarnas spelmän att komma
och spela till danserna under ledning av
Lennart o Uffe. Noter finns!

Var?
Lilla Teatern, Eslöv

När?
Lördagen den 15/10 kl 9. - 16.00

Kostnad?
275 kr, (icke medl., 405 kr)

<http://folkdansringen.se/skane/kurs.htm>

Barn- & ungdomsträff 16 oktober

Skånedistriktet bjuder in dansande
barn och ungdomar till en dag med
dans, lek och skratt. Det finns fler än
du som dansar folkdans i Skåne. Ta
chansen att träffa nya vänner och lär dig
några nya danser.

Nu är det tid för höstens träff. Varje
grupp/ledare tar med sig några
danser och/eller lekar som vi kan lära
varandra. Naturligtvis är du välkom-
men, även om du inte tillhör en barn- &
ungdomsgrupp.

Vi börjar med att alla dansar och
lekar tillsammans. Efter lunch
delar vi oss i två grupper. En lite lättare
och en lite mer avancerad där vi fortsät-
ter att dansa och leka tillsammans.
En chattgrupp kommer att startas upp
inför träffen.

Datum: 16 /10 2016 Kl. 13.00 – 17.30

Ålder: 6-16 år

Plats: Linderöds Bygdegård,
Hambövägen 6, 298 94 Linderöd

Anmälan:

www.folkdansringen.se/skane, under
kursanmälan, **senast 25 september.**

Kostnad: 20 kr (i priset ingår frukt,
dricka och lunch)

Meddela ev. allergier i samband med
anmälan.

Kontakt:

Monica Willman 073- 87 69 973,
Robert Rosberg 073- 33 61 843

Ta med: Dansskor, några danser/lekar
med tillhörande musik

<http://folkdansringen.se/skane/kurs.htm>

Spelmansstämma i Degeberga, alltid hel- gen före midsommar

Hembygdsparken i Degeberga är bäs-
ta tänkbara plats för en spelmans-
stämma. I en lite vildvuxen park med
stora lummiga träd och slingrande stigar
ligger gamla stugor inbäddade. Några av
stugorna tjänstgjorde som lokal för mysig-
a intimkonserter, andra var museum
som visade livet förr. Genom att besö-
ka stugorna kan man flytta sig tillbaka i
tiden och få en inblick i hur det kunde se
ut i en Göingestuga på 1800-talet. I sto-
ra salen i Lunnehöjastugan välkomnades
besökarna av bordet som var dukat med
udda porslinstillrikar, hornscedar och
ölstånkan, tillsammans med soppskålen
mitt på bordet. Det var välventilerat,
dragigt och säkert kallt vintertid. För
att inte bli helt nerkyld under nattliga

ärenden stod nattkärlet (pottan) på plats
under sängen, ännu närmare än vi har
till toaletten i våra hem. Det är svårt att
tänka sig att vi levt under dessa förhål-
lande för inte så länge sedan. När jag såg
de stora tvättgrytorna som kanske också
användes till badbalja så kände jag tack-
samhet över att ha både tvättmaskin och
dusch.

Under stämman fanns möjlighet att
lyssna på konserter, dansa, delta i
danskurser och prova på olika instru-
ment. För barnen fanns speciella aktivi-
teter. Jag valde att lyssna på intimkon-
sert med Maria Bojlund fiol och Markus
Tullberg traversflöjt under en njutnings-
full timme i Lunnehöjastugan. I denna
miljö ingick fin stämning som följde mig
efter konserten. De bjöd på vackra mel-
odier och trevligt småprat däremellan.
Det kändes alldeles speciellt när vi fick
lyssna på valsen de gett sin dotter i dop-
present.

När vi gick mellan stugorna hördes
plötsligt melodin "Hönsafötter, gul-
erödder, mager som en trana..." det var

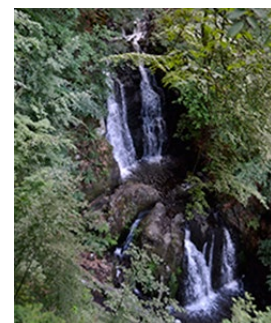
Ninni Carr tillsammans med barn och
ungdomar som övade fiol. De vandrade
med musik och sång till dansbanan för
att framföra vad de lärt sig. I gröngräset
bredvid satt föräldrar och övrig publik.
Vi var många som nynnade med i melo-
dierna de framförde.

Jenny Franke instruerade i slängpolska
tillsammans med Gusten Brodin på
fiol. Gusten satt mitt i rummet så vi fick
dansa runt honom. Vi fick stegträna och
sedan succesivt prova på allt mer inveck-
lade turer. Allteftersom kursen fortskred
kom fler deltagare som ville lära sig tur-
erna. Jenny påpekade flera gånger att
Gusten hade en fredad zon som ingen
fick överträda. Givetvis gjorde vi vårt
bästa för att respektera detta och lyck-
ades nästan lika bra som om det varit
markerat med svartgul randig tape.

Trots att metrologerna varslat om
nederbörd klarade vi hela lördagen
utan regn. Solen sken igenom, skönt och

välkomnande. Det fanns plats för betyd-
ligt fler besökare, de som uteblev vet inte
vad de missade. I juni nästa år finns nymöj-
lighet att besöka stämman.

Besök gärna Hembygdsparkens granne,
Forsakar, på försommaren när det är
gott om vatten. En vacker stig, 650 m
promenad, delvis i trappor leder upp
till vattenfallet. Där finns en brygga för
att från första parkett beskåda naturens
vattenspel, utan risk att bli nedstänkt. ■

Text Anna Månsson
Foto Ronny Månsson

Europeade 2016, Namur Belgien

Årets Europead, den 53 i ordningen, tog plats i Namur, Belgien. Hela staden var smyckad med flaggor som annonserade eventet. Namur är huvudstad i fransktalande Vallonien och ligger mellan floderna Maas och Sambre, fem mil från Bryssel, grönt och idylliskt med ett högt beläget vackert slott. I staden som har 111 000 inv. hade ca 600 volontärer engagerats och nio dansscener iordningstälts, där dansuppvisningarna avlöste varandra under dagarna. Vi var totalt över 4000 deltagare fördelade på mer än 160 olika grupper från 25 länder.

Vårt skånska sällskap hade deltagare från tio dansföreningar. På vägen följde vi gammal tradition att äta på båten Malmö - Köpenhamn, båten är borta men folkdansare bevarar traditioner och anpassar till nutiden, så smörrebröd serverades i bussen. Programmet på Europeaden är i stort sett samma år från år, men ändå är det nytt och spännande på en ny ort. Genom Europeaden kommer man till nya intressanta platser bortom turiststråken och möter nya och gamla vänner.

Första kvällen bjöd vädlandet på underhållning med musik, dans, fejder med sköld, påkar, värjor, svärd och annat spektakel som avslutades med ett storslaget fyrverkeri. Belgien har varit en krigsskådeplats, det förklarar att det finns mycket trummor, gevär och strider i deras folklöre. Scenen var avslutningsvis fylld av gycklare, riddare, soldater, bönder och flera meter höga kringvandrande dockor.

Inför invigningen spelade orkestern LABBA-musik, det gjorde att vi svenskar kände oss speciellt hemma. Prinsessan Astrid fick rungande applåder när hon förklarade Europeaden öppnad. Armand de Winter från Europeadekommittén välkomnade alla besökare. Han betonade att dagens barn och ungdomar har möjlighet att se till att Mon De Cloppers vision med Europeaden om enighet över gränser förverkligas. Borgmästaren i Namur var glad över att hälsa alla välkomna och berättade att han själv dansat på Europeaden i Sardinien för 13 år sedan. Han tackade de som gjort årets Europead möjligt och konstaterade att "Entusiasm kan förflytta berg". På invigningen och avslutningen bjöds på traditionella danser från olika regioner som speglade vardagslivet, tradition och kultur.

Män hade maskulina tillbehör som svärd, käppar, påkar, öl, slagor. Kvinnorna framförde olika danser med näsdukar, tvätt, klapprä, korgar med mat (bland annat i form av en hatt på huvudet fylld med ägg), ok med spannar. Flera danser innehöll flört, men kvinnor delade också ut lavetter för att i nästa tur bjuda männen på stor kram. I många grupper fanns det kvinnor som dansade kavaljer och i några var de klädda i mansdräkt. Det skulle säkert minska felstegen om kavaljeren alltid var klädda i mansdräkt, men det är svårt att genomföra när kvinnor dansar omväxlande dam och kavaljer. Det kändes speciellt när Europeadflaggan överlämnades från Sverige till Belgien. På avslutningen lämnade Namur flaggan vidare till Finland under lika högtidliga former. Finland tackade för flaggan och välkomnade alla till Åbo 2017.

Från vädlandet dansade 14 grupper samtidigt på scenen. Det gav en alldeles speciell effekt när stora scengolvet fylldes av dans. Damernas vita hättor av modell som påminde om duschmössor, liknade vita bollar som flög fram över hela dansgolvet. Flickor från Tyskland hade hattar med band tvärs över hatten, fastbundna med rosett under hakan. De behövde ha hattarna väl förankrade, annars hade de flugit av när flickorna svingades runt i dansen. Europeadens yngsta dansare kom från Portugal, en flicka i vit

spets, uppskattningsvis under 2 år som dansade tillsammans med sin lite äldre bror. Applåderna var öronbedövande när dockflickan tultade omkring. Traditionen enligt framförde barn och ungdomar en lokal dans på avslutningen. Det är en stark och härlig upplevelse att se hela scenen fyllas av glada dansande ungdomar som tillsammans visar vad de lärt sig. Det fanns olika åsikter om vilket uppträde som var bäst, vi var helt eniga om att våra danska vänner från Taastrup dansade mycket fint.

Vi skåningar dansade 3-minutes programmet tillsammans. På uppvisningar runt om i staden dansade vi i två separata grupper. Gruppen jag dansade i hade en uppvisning just där floderna möts, en mycket vacker träffpunkt. En annan uppvisning framförde vi på det högt belägna slottet. Vi åkte dit med en speciell buss eftersom vägen dit hade flera hårnålskurvor kunde inte ordinarie stadsbussarna köra. Många besökare valde att titta på oss och inte enbart på den betagande utsikten över staden. Vår tredje uppvisning framfördes i centrum. Vi såg många glada leenden från publiken som klappade takten när vi dansade, de märkte inte några felsteg.

Vädrgudarna var generösa med solsken. Vi njöt av skuggan och svettades i våra fina dräkter. Självtänkte jag på grönländarna som var klädda i byxor och stövlar av sälskinn och säkert var ännu varmare än vi var.

forts s6

Kvinnomakt på Skarhult

Idag vet vi att kvinnor alltid varit driftliga men det är bara männen som är omskrivna i litteraturen. Det är för dyrt att skriva om och trycka nya böcker, så guiden på Skarhults slott, när hon berättade om starka slottsfruar på Skarhults slott för Sällskapet Gammeldansens Vänner och Folkdansens Vänner Malmö.

Mette Rosenkrantz 1533 – 1588 kom från en fin dansk familj och hade fått en gedigen utbildning. Kvinnor inom dessa kretsar fick utbildning, de skulle ju styra hushållet och måste kunna läsa och skriva och sköta allt när männen var ute i krig. Mette gifte sig 19 år gammal och paret började bygga om slottet tillsammans. När Mette var 32 år gammal och hade två småbarn dog maken. Därefter skötte Mette själv ombyggnaden. I böckerna nämnas hon knappast men hennes son som var 6 år gammal när maken dog får äran och omtalas som den som tog hand om byggnationen. När Mette blev änka blev hon myndig och fick bestämma. Hon gifte om sig med Peder Oxe men de fick inga gemensamma barn. Peder dog 7 år senare, Mette ärvde allt och blev Danmarks rikaste kvinna. Hon

Kvinnor kunde vid denna tid ha en egen förmögenhet och det visade sig att det var Beata som betalade hela köpeskillingen med egna medel. Initialt hade de ett varmt förhållande, det framgår av bevarade kärleksbrev. Men Pontus festade utanför äktenskapet och deras förhållande blev alltmer kyligt. När Pontus dog blev Beata officiell ägare till slottet.

Christina ”Stina” Piper (1734-1800) gifte sig med Erik Piper och fick Skarhults slott i morgongåva, en bra ekonomisk trygghet om hon skulle bli änka. Efter ett års äktenskap föddes deras första barn som dog tidigt av smittkoppor. Erik anklagades för att ha planerat en statskupp. Stina som då var gravid i 7e månaden med andra barnet förnedrade sig och åkte runt till de fyra stånden för att be om nåd och skona Eriks liv. Hon blev inte bönhörd, maken halshöggs. Stina var vacker, förmögen och ingick i det dekadenta hovlivet i Stockholm. Stine gifte sen om sig med en av kungens närmaste män och steg därigenom i rang. När hon gifte sig fick hon lämna tillbaka morgongåvan Skarhult till förste mannens närmaste släkt, dvs. till sin son som föddes två månader efter att Erik avrättats.

Maria von Schwerin (1864 – 1952) arbetade på ett hotell i Lund och

hade 407 nycklar till ett dussin gods och 400 gårdar. Nu finns nycklarna i en kista till allmänt beskådande.

Beata von Königsmarck (1637-1723) var dotter till en av kungens närmaste män. Hon gifte sig med Pontus de la Gardie. Beata följde högadelns strategi att gifta sig med män med makt. 1663 köpte hennes make Skarhult enligt dokument.

mötte där sin make Hans Hugold som var professor vid universitetet. Det var vanligt att professorer mötte kvinnor på hotell men bara för kort flört. Maria kom från mycket lägre klass och var inte välkommen till Skarhult där makens ogifta systrar bodde. Paret bodde i Lund och fick en son, maken dog 1912 när sonen var 6 år. forts s 8

Gert Mårtensson Hembydsgillet Skanör-Falsterbo har alltid en svensk flagga bak på sin rygsäck och rekommenderar andra att ha detsamma. Vid flera olika tillfällen har flaggan gett nya trevliga kontakter. I Namur kom en man och undrade om han fick praktisera den hambo han en gång lärt. Eftersom de var många i sällskapet så bjöds omgående på hambo med fiol och danspartner. Alla var lika glada och nöjda när mannen tackade, gick vidare och sa "You made my day".

Ifrämre ledet i paraden gick belgare på styltor. De har tradition sedan 1411 att slåss på styltor. När paraden nått fram till Tribunen kämpade två lag på styltor för att slå ut varandra. De puffades och knuffades tills endast en person stod kvar på styltorna.

Massinkvartering kan vara ett trivsamt sätt att umgås dygnet runt. Vi var några som valde att bo på vandrarhem för att få lite mer bekvämligheter. Andra valde att bo på hotell. På vandrarhemmet fick vi nya "samboförhållanden" med mycket trevligheter utanför programmet, samkväm, sång, musik och dans. Reservera redan nu den 26-30 juli 2017 för nästa Europead, i Turko (Åbo) Finland.

Mer information finns på www.europeade2017.fi
#Europeade2017 och
#folkloreforever.

Nästa Europead kommer också att ge nya möten med gamla och nya vänner "Viva Europeade" ■

Text Anna Månsson

Foto RonnMånsson

Midsommar i Malmö

Under midsommarhelgen 2016 värmede moder sol oss utifrån och dansen inifrån men det bästa var hjärtevärm som består. Sällskapet Gammeldansens Vänner firade midsommar tillsammans med gäster från Linsengericht, Tyskland och Folkdansens Vänner Malmö. Vi höll i trådarna för traditionsenlig folkdansuppvisning i Malmö Folket Park på midsommarafton. Folkdansgrupp Linsengericht underhöll med musik, dans och fansvingning. Hela Folkets Park myllrade av danssugna barn, ungdomar och lite mognare midsommarfirare från när och fjärran, när vi bjöd på danslekar med publiken.

Alla ville vara med, de yngsta bars Arunt av föräldrarna. Mormors och farmors kråka åkte i diket och grodorna hoppade som vanligt. Vi sjöng att vi var morsgrisar men inte smutsgrisar men med tanke på hur vita linnebyxor såg ut efter dansen i det gyttjiga gräset så var det inte helt sant. De tillresta gästerna svingade fanor högt upp i skyn i takt till trumvirvlar. Jag fick en kort lektion i att svinga fanor och började med att bära fanan och stoppa in den i kofferten på bilen. För att bli fulländad fansvingare rekommenderas ett års utbildning med regelbunden övning. Jag tvivlar redan på att ett år skulle räcka för att utbilda mig, till att framföra detta konststycke.

På midsommardagen arrangerade vi midsommaraktiviteter på Ångavallen utanför Trelleborg. Stor del av publiken valde att sitta i skuggan från träden för se på dansuppvisning och på barn och ungdomar som tävlade mot och med varandra. Alla hade lika roligt, både de tävlande och publiken.

På kvällarna hade vi mer privata tillställningar. Vi dansade, sjöng, skratade och pratade en tysk-engelsk-svensk blandning. Efter instruktion och lite träning dansade vi alla den välkända tyska dansen Hammersmidt gesellen. Med hjälp av dans och musik förstod vi varandra och fick två trevliga minnesvärda dagar tillsammans.

Dansare och spelmän från Linsengericht var enhetligt klädda. Deras dräkter var framtagna på samma sätt som ett flertal svenska dräkter. Intresserade personer hade studerat gamla kläder museer, letat i skrivna, målade och tecknade gamla dokument och utifrån dem konstruerat en dräkt som såg ut så som klädedräkten skulle kunna ha sett ut långt tillbaka. Männerna hade leder-

hosen av gult mockaskinn med vackra broderier, de påminde mycket om våra svenska mäns gula knäbyxor. Männens byxhångslen var helt täckta av färgglatt korsstygnbroderi. Någon berättade stolt att han själv broderat hängslena och en annan berättade minst lika stolt att hans hustru hade sömmat hans hängslen.

Avsked är alltid sentimentalt, men samtidigt är det underbart att ha nya vänner att se fram mot att träffa igen. Tanzgruppen Linsengericht deltar i Europeaden så vi ser fram mot att träffas i Namur, Belgien. ■

Text Anna Månsson

Foto Ronny Månsson

Isle of Man 2016-07-03 - 07-10

Isle of Man är en liten ö (2x5mil) i Irländska sjön, med strax över 80 000 invånare och stark anknytning till Skandinavien och vikingarna. Ön är en självständig nation med egna lagar och guvernör. De tillhör inte och har aldrig tillhört Storbritannien eller ingått i EU. Den 5 juli firar de nationaldagen och vi upplevde ett storslaget firande och stark patriotism.

På ön finns fyra folkdanslag som dansar Manx danser. Nationaldagsfirandet inleddes på morgonen med uppvisning av Manx folkdanslag med 12 leende dansare till musik av 2 fioler, ett dragspel (3-radigt durspel) och en flöjt. Danserna hade snabba steg, förutom en bröllopsdans som var långsam. Det var en dans med omtanke, alla kunde dansa den på bröllopet, även de som fått något innanför västen. Dansarnas dräkter var nykomponerade med keltiska symboler. Långt tillbaka fanns bönder, fiskare och gruvarbetare på ön och de hade enbart arbetskläder. Rika engelsmäns fina kläder finns bevarade, men de symboliserar inte Isle of Man.

Vi lyssnade på tal där vi uppmanades att reflektera över historien, självständigheten betonades, men också att dagens syfte var att fira, inte att debattera politik, tänka på det som är viktigt i livet, se både historien och framåt. Vi tittade på paraden med musikkår, guvernören

med regeringen, försvaret, statligt anställda, skolpersonal m.fl. Guvernören klädd i frack och hög hatt, hälsade i hand på många i publiken och höll tal. Säkerhetspådrag behövdes inte, det arrangeras endast när någon från kungahuset

besöker ön. Årets nya lagar lästes upp och invånarna fick möjlighet att yttra sig om dem. Demokratin värderas högt, ett arv från vikingatiden. Många på Isle of Man har blodsband med de skandinaviska vikingarna och det finns många ruiner, namn på orter och ord som minner om denna tid. Enligt gammal tradition var en stig beströdd med grönt gräs, "Green Way" för att hedra sjöguden. En annan tradition var en örtkvist i knapphållet för att motverka onda andar. Vi tittade på bulgarisk vacker folkdans framförd av en grupp invandrare som bodde på ön.

Alla kvinnorna hade vita långa kjolar underst med kortare färgade kjolar ovanpå och långa flåtor, mer eller mindre äkta.

Under en tid förbjöd engelsmännen kilt (tartan) och språket gaeliskan. Idag är gaeliska åter ett levande språk parallellt med engelskan. Det finns skolor som bedriver all undervisning på gaeliska. Färgerna och

mönstren på tyget till deras tartan föll i glömska under förbudstiden. För att mönstren likt originalen ska fungera som identifikation registreras numera äkta tartanmönster. Färgerna i Isle of Man tartan symboliserar landskapet och vävs för hand på The Woollen Mill i Laxey. På samma väveri vävs också världens varmaste fårullstextil. Ullen kommer från får med fyra horn (Loghtan Sheep) som tros ha kommit till ön med vikingarna. Det kyliga klimatet gör att denna ull har speciellt goda värmande egenskaper. Ullen vävs i naturfärger som varierar från ljusare till mörkare brunbeige, beroende på hur mycket fåren har solat.

Isle of Man är mest känt för smalspåriga järnvägar och TT motorcykeltävlingar. De järnvägar som byggdes under 1800-tal är fortfarande i drift, med fint underhållna vagnar och ett flertal olika spårbredder, alla omkring 60 cm., bero-

ende på vilket företag som ursprungligen drev linjen. Tågen går inte i racerfart men eftersom ön inte är stor kommer man tillräckligt snabbt fram. TT loppet är hastighetslopp med motorcykel. Loppet körs på ordinarie vägar som då är avstängda för trafik, medelhastighet 200 km/tim. Under loppet stannar tågen just före vägen, passagerarna får gå av och ta sig över vägen via en gångbro, för att sen stiga på ett nytt tåg på andra sidan och fortsätta sin tågresä. Horsetramp (hästspårvagn) är ett annat trivsamt transportmedel. Denna spårvagn är den äldsta i världen i original drift. Varje häst drar två turer per dag å ca tre km, sen vankas dusch och havre. Pensionerade hästar bor på speciellt äldreboende. Vi hälsade på hästarna, klappade och matade dem i stallet och kan intyga att de har det bra.

Vi är glada över att vi genom kontakter via folkdansen blev inbjudna att besöka Isle of Man under nationaldagen. Vi rekommenderar en resa till denna fascinerande vackra gröna ö, ett semesterparadis för den kulturhungerige.■

Text Anna Månsson
Foto Ronny Månsson

Folkdans på Nationaldagen

Sveriges nationaldag 2016 firades traditionsenligt i Malmö. Ingen nationaldag utan folkdans och folkmusik, så det var bråda tider för folkdanslagen Sällskapet Gammeldansens Vänner och Folkdans Vänner i Malmö att turnera i sin egen stad. Malmö stad i samarbete med Länskommittén Sveriges Nationaldag Skåne län och Malmö Citysamverkan arrangerade program i Folkets Park, på Stortorget och på ett flertal äldreboenden.

Barnlaget och vuxenlagen dansade och deltog i firandet. Vi kände andakt när svenska flaggan hissades och sjöng glatt "Du gamla du fria". En talare sa skämtsamt att han hört att vår vackra nationalsång kallas för ishockeysången, tack vare våra framgångsrika idrottsmän. En annan talare hade tittat på TV-programmet "Tänk om" och begrundade vilken förlust det hade varit om Gustav Vasa inte blivit svensk kung den 6 juni 1623 för då hade vi inte haft någon nationaldag att fira. Det kändes

fint att denna soliga sommardag tillsammans hurra för Sverige och lyssna på tal till och om vårt fantastiska land. Polisens blåsorkester Region Syd klädda i sina enhetliga uniformer bidrog till högtidligheten. I det omväxlande programmet ingick också vackra sommarsånger som framfördes av elever från olika musikklasser. Det var glada skönsjungande ungdomar klädda enligt dagens mode, blir det morgondagens folkdräkt?

Vi dansare klädda i våra traditionella folkdräkter såg att publiken nynnade melodierna, viftade med sina flaggor, klappade och stampade takten när vi dansade på de olika platserna i Malmö. Folkdans på nationaldagen är en god tradition som klippt och skuren för oss folkdansare. ■

Text Anna Månsson
Foto Bert Ramsing

Detaljen

Denna gång tar vi en extra titt på några utvalda strumpor.

I utställningen Randigt, Rutigt och Prickigt, som sedan mitten av maj månad visas på Malmö Museer, finns bl.a. tre strumpor som kommer från museets samlingar. Två av dem är stickade i ullgarn. Färgerna är härligt mustiga, i rött- och grå- randigt, grön-grå randigt och rutigt. Intrycket blir värme och mjukhet.

En av strumporna har ett påsytt bomullsband/inventarielapp på insidan av skaftet. Där kan man läsa att strumpan kommer från Bara härad. Tyvärr syns inte detta band i montern. Bomullsstrumpan i polkagrisrandigt hänger på ett plexiställ i all sin renhet och enkelhet.

Strumporna finns även sökbara i museets databas Carlotta. Inventarienummer nedan: Polkagrisrandig bomullsstrumpa – MMT 004849, Grå- o rödrandig strumpa – MM 04289, Grön- och grårandig- rutig strumpa – MM 028276.

Kom och se, strumporna tre.

MMT 004849, Röd och vitrandiga långa strumpor, slätstickade med ca en cm bred kant i resårstickning vid skaftets slut. Stickad häl, fyra jämnt utspridda intagningar vid tån. Material bomull, längd 45 cm, tillverkad 1900 - 1910.

MM 042891, Ett par strumpor, stickade av ullgarn, rödgrå melerad botten med ränder i rött och plommonfärg. Från Lockarp, Oxie härad, tillverkat på 1800-talet, längd 66 cm.

MM 028276, Ett par kvinnostrumpor, stickade av blått och grått ullgarn. Märkta i stickningen: H M D. Benet schackrutat och foten tvärrandig. Tillverkade i Bara, längd 68 cm.

Petra Holmstedt
www.textilarkeologi.wordpress.com
Foto Malmö museer

...Kvinnomakt forts från s 5
Hans Hugolds systrar tog hand som sonen Hans för att ge honom fin uppfostran på Skarhult. Maria var portförbjuden på Skarhult men fick träffa sin son en gång per år. När systrarna dog på 1940-talet ärvde Hans godset Skarhult. Maria bodde sen på godset fram till sin död.

Margareta von Schwerin flyttade till Hans på Skarhult 1942. Ekonomin på slottet var skral men Margareta var driftig och startade hushållsskola för fin-

are flickor. De fick lära safta, sylta, konservera, sy, väva och övrigt som ingick i den tidens hushåll. Skolan fick snabbt gott rykte och kursdeltagare kom från hela världen.

Dagens slottsfru Alexandra von Schwerin för traditionerna vidare. ■
Text Anna Månsson
Foto Ronny Månsson

I nästa nummer:

Det som inte platsade i detta nummer samt julens förberedelse, känd planering inför 2017 och framför allt, dina bidrag.

■
/Red